

Bruxelles, 6. lipnja 2018.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0203 (COD)**

9620/18
ADD 1

JUSTCIV 132
EJUSTICE 65
COMER 50
CODEC 931
IA 166

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	31. svibnja 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	SWD(2018) 284 final
Predmet:	RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK PROCJENE UČINKA priložen dokumentu Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2018) 284 final.

Priloženo: SWD(2018) 284 final

Bruxelles, 31.5.2018.
SWD(2018) 284 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK PROCJENE UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima

{COM(2018) 378 final} - {SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 285 final}

Sažetak
Procjena učinka Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA <u>o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima</u>
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? Koji se problem rješava?
<p>Uredbom se uspostavlja sustav na razini EU-a za izravno i brzo slanje i izvršenje zahtjeva za izvođenje dokaza među sudovima u građanskim i trgovačkim stvarima. Osim toga, njome se utvrđuju precizni kriteriji za oblik i sadržaj tih zahtjeva. Konkretno, Uredbom se složeni sustav koji su primjenjivale države članice u skladu s Haškom konvencijom zamjenjuje modernim sustavom izravne suradnje među sudovima (slanje zahtjeva i slanje izvedenih dokaza). Trenutačno je godišnje otprilike 3,4 milijuna sudskih postupaka u građanskim i trgovačkim predmetima s prekograničnim implikacijama. U mnogo tih predmeta izvođenje dokaza od ključne je važnosti za dobro sudovanje.</p> <p>Trenutačno se kontakti između tijela određenih Uredbom i dalje odvijaju gotovo isključivo u papirnatom obliku, što negativno utječe na troškove i učinkovitost. Osim toga, za saslušanje osoba u drugoj državi članici rijetko se upotrebljava videokonferencija. Ovom inicijativom odgovara se na potrebu za ažuriranjem zakonodavstva i upotrebom moderne tehnologije u prekograničnom izvođenju dokaza. Istodobno se rješavaju nedostaci u Uredbi koji su utvrđeni tijekom evaluacije njezine provedbe. Na temelju tih nedostataka uočene su tri glavne kategorije problema:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kašnjenja i troškovi za građane, poduzeća i države članice, – nedostaci u zaštiti postupovnih prava i – pravna složenost i nesigurnost. <p>Treća točka odnosi se na nejasnost nekih nedefiniranih osnovnih izraza i nedovoljnu jasnoću koja proizlazi iz neobvezne prirode Uredbe, koja važi paralelno uz nacionalno pravo.</p> <p>Uključeni su dionici građani i poduzeća, kao stranke u pravnom postupku, javna i pravosudna tijela država članica te pravni stručnjaci (posebice suci i odvjetnici).</p> <p>Ova je inicijativa blisko povezana s inicijativom o dostavi u državama članicama sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), kako je uređeno Uredbom (EZ) br. 1393/2007. Te su dvije inicijative blisko povezane s krovnim Komisijinim prioritetom digitalizacije i e-pravosuđa te se nadovezuju na usporedni rad u području kaznenog pravosuđa (e-dokazi) kako bi se omogućili jednaki uvjeti u područjima kaznenog i građanskog pravosuđa. Temelje se na postojećim rezultatima i pravnim standardima EU-a kao što su e-CODEX i Uredba eIDAS.</p>
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
<p>Politički je cilj ove inicijative poboljšati nesmetano funkcioniranje područja slobode, sigurnosti i pravde te unutarnjeg tržišta. To se treba postići poboljšanjem učinkovitosti i brzine sudskih postupaka i osiguravanjem dobrog sudovanja u predmetima s prekograničnim implikacijama. Konkretno, inicijativa će pridonijeti tom cilju prilagodbom zakonodavstva tehničkom razvoju i iskorištavanjem prednosti digitalizacije i videokonferencija. Inicijativom će se povećati pravna sigurnost tako što će se pojasniti: 1. određeni osnovni pojmovi i 2. odnos Uredbe i nacionalnog zakonodavstva. Time će se pomoći u sprečavanju kašnjenja i nepotrebnih troškova za građane, poduzeća i javne uprave te rješavanju nedostataka u zaštiti postupovnih prava stranaka.</p>
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
<p>Inicijativa ima jasnu dodanu vrijednost na razini EU-a jer će se poboljšati učinkovitost i brzina sudskih postupaka s pomoću jednostavnijih i bržih mehanizama suradnje za izvođenje dokaza. Time će se poboljšati sudovanje u predmetima s prekograničnim implikacijama. Zbog svoje prirode suradnja država članica u prekograničnom izvođenju dokaza ne može se učinkovito regulirati na razini pojedinačnih država članica.</p>

B. Rješenja

Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?

Razmotren je niz mogućnosti, od nezakonodavnih mjera do donošenja zakonodavnih mjera s različitim razinama ambicije.

Opcija kojoj se daje prednost jest paket mjera u koji su među ostalim uključeni:

- upotreba e-dostave CEF-a (e-CODEX) kao standardnog kanala za elektroničku komunikaciju i razmjenu dokumenata,
- promicanje modernih načina izvođenja dokaza (npr. videokonferencije, telefonske konferencije i druga sredstva komunikacije na daljinu) kao standardnog postupka ako se osoba mora saslušati iz druge države članice, ali uz primjerenu fleksibilnost (moguće iznimke, među ostalim ovisno o dostupnosti opreme na sudu) i poticaje (s pomoću financiranja nacionalnih projekata) za države članice da opreme sudove opremom za videokonferencije,
- uklanjanje pravnih prepreka prihvaćanju elektroničkih (digitalnih) dokaza,
- povećanje pravne sigurnosti tako da se u Uredbu uključe i dodatni načini prekograničnog izvođenja dokaza koji se sada upotrebljavaju izvan njezina područja primjene, uključujući i izvođenje dokaza od strane diplomatskih ili konzularnih predstavnika,
- rješavanje problema različitih tumačenja izraza „sud” tako da ga se općenito definira kao „pravosudno tijelo”,
- obavješćivanje o važnosti jedinstvenih standarda predviđenih Uredbom (pojednostavnjeni postupci, jednaki standardi zaštite prava uključenih strana),
- najbolje prakse za nadležne sudove kako bi im se pomoglo da pravilno i bez odgode primjenjuju postupke i
- informiranje sudova i ostalih pravnih stručnjaka o neposrednom kanalu za izvođenje dokaza u skladu s Uredbom.

Tko podržava koju opciju?

Dionicima su postavljena pitanja o njihovoj uključenosti u prekogranične sudske postupke i o njihovim preferencijama. Njih 73 % bilo je uključeno u prekogranične sudske postupke, a otprilike 20 % ih je dosad primjenjivalo Uredbu (EZ) br. 1206/2001. Konkretno, 65 % ispitanika u javnom savjetovanju snažno je podržalo ili je bilo sklono podržati moderna sredstva izvođenja dokaza kao što je videokonferencija (umjesto da ih se osobno pozove na strani sud). Većina se složila da se u prekograničnim postupcima sve više upotrebljavaju videokonferencije pa bi trebalo izraditi europske standarde kako bi se osiguralo da saslušanje bude što sličnije osobnom saslušanju. Posebno je bila snažna potpora digitalizaciji: gotovo da je postignut konsenzus da bi elektronička komunikacija trebala postati standardni oblik komunikacije među tijelima/agencijama uključenima u prekograničnu pravosudnu suradnju u građanskim stvarima: 61 % ispitanika se složilo, a 39 % ih je bilo sklono složiti se s time. Široku potporu dobilo je i proširenje definicije „suda”.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Najpoželjnijim paketom mjera povećale bi se učinkovitost i pravna sigurnost te bi se smanjili kašnjenja i troškovi za dionike uključene u predmete u kojima se dokazi izvode prekogranično. Točnije, mehanizmi predviđeni Uredbom postali bi učinkovitiji upotrebom elektroničke komunikacije i videokonferencija. Očekuje se da će se zbog ulaganja u tehničku infrastrukturu i postupke povećati učinkovitost sudskih postupaka i smanjiti troškovi. Pravna sigurnost povećala bi se objašnjenjima i dodacima (npr. definiranje dodatnih kanala za izvođenje dokaza i objašnjenje pojmova „sud” i „izvođenje dokaza”), kao i novim materijalima za informiranje i davanje smjernica. Poboljšala bi se učinkovitost prekograničnih sudskih postupaka, čime bi se smanjilo opterećenje građana i poduzeća. Objašnjenja, dodatne smjernice i informiranje pridonijeli bi smanjenju kašnjenja. Mjerom bi se poboljšali pristup pravosuđu i zaštita prava stranaka, djelomično smanjenjem kašnjenja, a djelomično zbog toga što se očekuje rast broja predmeta u kojima se Uredba primjenjuje. Načelno se očekuje da će građani i poduzeća imati koristi od paketa, posebice u obliku nenovčanih koristi kao što su bolji pristup pravosuđu, sloboda izbora (odabir načina na koji će se izvesti prekogranični dokazi koji im najbolje odgovara) i smanjenje stresa u pravnim postupcima.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Očekuje se da će se paketom mjera ostvariti koristi za građane i poduzeća koji sudjeluju u prekograničnim postupcima. Veća pravna sigurnost te brži jeftiniji postupci potaknuli bi građane i poduzeća da se uključe u prekogranične transakcije te bi time potaknuli prekogranično poslovanje i poboljšali funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Zbog e-CODEX-a i videokonferencija za države članice nastali bi određeni troškovi, ali jednokratni, dok su koristi stalne i pridonose uštedama (npr. troškovi saslušanja svjedoka putem videokonferencije niži su od onih za osobno saslušanje). Osim toga, troškovi koji se posebno odnose na Uredbu ublažit će se većom digitalizacijom pravosuđa općenito. Ukupno gledajući, koristi bi jasno nadmašile troškove. Poduzeća bi imala koristi od poboljšanja kao stranke u sudskim postupcima. Ostali učinci bili bi relativno neutralni.

Kako će to utjecati na poduzeća, MSP-ove i mikropoduzeća?

Poduzeća uključena u prekogranične pravne postupke imala bi koristi od najpoželjnijeg paketa mjera: poboljšala bi se pravna sigurnost jer bi se pravilno vodili prekogranični postupci te bi oni ujedno bili brži i jeftiniji. Za poduzeća koja posluju u području relevantnom za izvođenje dokaza moglo bi doći do promjene u prihodima: pružatelji usluga savjetovanja u području IT-a, pružatelji internetskih i telekomunikacijskih usluga trebali bi imati koristi, no mogla bi se smanjiti potreba za poštanskom komunikacijom ako je se zamijeni elektroničkom. Međutim, očekuje se da će ukupni gospodarski učinak na pružatelje usluga ostati neutralan jer se očekuje da će negativni i pozitivni učinci na različite vrste poduzeća biti jednaki, ali će u samim postupcima doći do povećanja učinkovitosti.

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

Predloženim paketom nacionalnim se upravama neće nametnuti znatni troškovi, nego će se istodobno ostvariti i uštede. Očekuje se da će tijela javne vlasti država članica imati koristi od smanjenih troškova povezanih s poštanskim uslugama i administrativnim zadaćama, uštede vremena zbog učinkovitijeg pravnog postupka te smanjenja administrativnog opterećenja i troškova rada. Uvođenjem e-CODEX-a i organizacijom videokonferencija i drugih oblika komunikacije na daljinu nastali bi određeni troškovi, ali bi se u budućnosti smanjili troškovi poštanskih usluga. Nadalje, Europska komisija i države članice podijelile bi određene troškove, npr. u okviru sufinanciranja.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Predloženi paket imao bi pozitivan učinak na pravosudnu suradnju i jačanje uzajamnog povjerenja među državama članicama. S pomoću e-pravosuđa steklo bi se znanje o odgovarajućim metodama i troškovima kako bi se osigurali brzi i učinkoviti postupci u prekograničnom izvođenju dokaza. Njime bi se unaprijedili pravna sigurnost i pristup pravosuđu poboljšanjem postupovnih prava stranaka. Osim toga, njime bi se pridonijelo modernizaciji javne uprave (uključujući sudova), prekograničnoj interoperabilnosti i lakšoj interakciji s građanima u skladu sa strategijom digitalnog tržišta i strategijom e-uprave.

D. Daljnje mjere**Kad će se predložene mjere preispitati?**

Učinak predložene inicijative ocijenit će se u izvješću koje Komisija sastavlja pet godina nakon stupanja na snagu izmijenjenog instrumenta.